

Program szkolenia okresowego bhp
pracodawców
i innych osób kierujących pracownikami
Część VII

Ochrona środowiska naturalnego -

Ochrona środowiska – całokształt działań zmierzających do naprawienia wyrządzonych szkód lub zapobiegających wyrządzeniu szkód fizycznych otoczeniu lub zasobom naturalnym, jak też działania zmierzające do zmniejszenia ryzyka wystąpienia takich szkód bądź zachęcające do bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów naturalnych, w tym środki służące oszczędzaniu energii i stosowania odnawialnych źródeł energii.

Sposoby ochrony środowiska:

- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom.
- utrzymywanie i przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego.
- recykling
- ograniczaniu emisji substancji szkodliwych poprzez :
 - wybór surowców zawierających możliwie małe ilości zanieczyszczeń
 - stosowanie paliw technologicznych z małą zawartością siarki
 - konstrukcję zbiorników zapewniających ograniczenie zanieczyszczeń magazynowych
 - hermetyzację urządzeń
 - dbałość o szczelność aparatury i urządzeń

Metody ochrony zasobów środowiska przed zanieczyszczeniami

Wyróżniamy metody :

- 1) **Czynne** – prowadzące do ograniczania lub likwidacji zanieczyszczeń

Mogą to być :

- a) ogólne metody powtarzalne dla danej liczby instalacji technologicznych
 - b) metody specjalne oczyszczania powietrza i gazów odlotowych , powtarzalne dla określonych grup gazowych
 - c) metody odpylania powietrza i gazów przemysłowych
- 2) **Bierne** – polegające na tworzeniu stref ochronnych oraz budowie emitorów odpowiedniej wysokości

Obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony środowiska naturalnego, opłaty za gospodarce korzystanie ze środowiska w tym kary za przekroczenie dopuszczalnych parametrów pozwolenia wodnoprawnego, emisji gazów do atmosfery itp. określają rozporządzenia .

Gospodarkę odpadami w Polsce – regulują ustawy:

- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 lipca 2023 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. 2001 nr 63 poz. 639)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2013 poz.888)
- Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym(Dz.U. 2015 poz.1688)
- Ustawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2020 r.poz. 2056.)
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 poz. 1592)

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

- Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 1991 r. Nr 77, poz. 335) ze zmianami :

Dz. U. z 2013 r.poz. 686, 888,

Dz.U. z 2014 r. poz. 1101,

Dz.U. z 2015 r. poz. 277,671, 881, 1223,1434, 1688

Dz.U. z 2016 r. poz. 903, 1340.

Dz. U. z 2020 r.poz. 995, 1339,2127.

Dz.UU. z 2023 0.824

- Kontrola przestrzegania: • przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody • decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska • oraz zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji Kontrola eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem • Udział w przekazywaniu do użytku obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko •
- Podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska
- Zgodnie z ustawą z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców(Dz. U. z 2021 r.poz. 162..) art. 48 mówi, że organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż: - po upływie 7 dni - i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia Nie dotrzymanie tego terminu powoduje, że jej wszczęcie wymaga ponownego zawiadomienia.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

Ustawa określa środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi wynikający z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczające ogólne skutki użytkowania zasobów i poprawiające efektywność takiego użytkowania

Ustawa określa środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi BDO, czyli baza danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami została wprowadzona przez Ministerstwo Środowiska, aby przeciwdziałać nieprawidłowościom, które występują w sektorze gospodarowania odpadami.

Co to jest Rejestr BDO

Rejestr BDO to inaczej Rejestr podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Stanowi integralną część bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, tzw. BDO. BDO pozwala na gromadzenie informacji o odpadach i ma zapewnić elektroniczną realizację obowiązków rejestrowych, ewidencyjnych i sprawozdawczych.

Przedsiębiorcy wpisani do Rejestru BDO od 1 stycznia 2020 r. prowadzą elektroniczną ewidencję i sprawozdawczość odpadów.

Baza danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami (BDO) prowadzona jest przez marszałków województw.

Kto musi być w BDO

Obowiązek wpisu do Rejestru BDO oraz prowadzenia w nim ewidencji i sprawozdawczości odpadów dotyczy przedsiębiorców, którzy:

- wytwarzają odpady oraz prowadzą ewidencję tych odpadów
- wprowadzają na terytorium kraju produkty w opakowaniach, opony, oleje smarowe, pojazdy, baterie lub akumulatory, sprzęt elektryczny i elektroniczny
- produkują lub importują opakowania albo kupują je w ramach transakcji wewnątrzwspólnotowych (od firm unijnych).

Wytwórca odpadów to każdy, kogo działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów (pierwotny wytwórca odpadów), oraz każdy, kto przeprowadza wstępną obróbkę, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

Wniosek o wpis do Rejestru BDO składają podmioty wymienione w art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Zgodnie z tym artykułem, o tym czy firma powinna złożyć wniosek do Rejestru decyduje obszar, w którym prowadzi działalności i – jednocześnie – zakres tej działalności oraz ilość i rodzaj odpadów, jakie produkuje. Obszary i zakresy, w przypadku, których złożenie wniosku o wpis do Rejestru BDO jest obowiązkowe, to:

Oleje, preparaty smarowe, opony pneumatyczne:

Wprowadzanie produktów na terytorium kraju (oleje, preparaty smarowe, opony pneumatyczne)

Recykling odpadów powstałych z produktów (oleje, preparaty smarowe opony pneumatyczne)

Odzysk odpadów powstałych z produktów (oleje, preparaty smarowe, opony pneumatyczne)

Eksport oraz wewnątrzwspólnotowa dostawa odpadów powstałych z produktów w celu poddania ich odzyskowi lub recyklingowi,

Organizacje odzysku.

Pojazdy (z wyłączeniem pojazdów historycznych):

Wprowadzanie pojazdów po raz pierwszy na terytorium kraju

Prowadzenie punktów zbierania pojazdów

Prowadzenie stacji demontażu

Prowadzenie strzępiarek.

Sprzęt elektryczny lub elektroniczny:

Wprowadzanie sprzętu po raz pierwszy na terytorium kraju lub autoryzowani przedstawiciele

Zbiórka zużytego sprzętu

Zakład przetwarzania

Działalność w zakresie recyklingu

Działalność w zakresie procesów odzysku innych niż recykling

Organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Baterie lub akumulatory:

Wprowadzanie po raz pierwszy na terytorium kraju baterii lub akumulatorów

Zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów

Podmioty pośredniczące.

Opakowania, odpady opakowaniowe lub produkty w opakowaniach:

Organizacje odzysku opakowań

Eksport odpadów opakowaniowych lub/oraz wewnątrzwspólnotowa dostawa odpadów opakowaniowych

Wytwarzanie, eksport, import opakowań lub ich wewnątrzwspólnotowe nabycie lub dostawa

Recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych

Wprowadzanie po raz pierwszy na terytorium kraju produktów w opakowaniach

Eksport produktów w opakowaniach lub/oraz wewnątrzwspólnotowa dostawa produktów w opakowaniach

Organizacje samorządu gospodarczego.

Transport odpadów:

Transport odpadów

Działalność w zakresie obrotu odpadami.

Wytwarzanie odpadów bez pozwolenia na wytwarzanie odpadów albo pozwolenia zintegrowanego

Odpady inne niż wymienione w Rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020r. w sprawie katalogu odpadów, dla których nie ma obowiązku Odpady w ilościach większych niż wymieniono w Rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie rodzajów odpadów i ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów.

Pamiętaj: W przypadku BDO nie ma znaczenia wielkość firmy. Do Rejestru muszą się wpisać także firmy jednoosobowe, które mają obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów. Mogą to być np. gabinety stomatologiczne, gabinety lekarskie, sklepy spożywcze, warsztaty rzemieślnicze czy firmy budowlane.

Którzy przedsiębiorcy zostaną wpisani do BDO z urzędu

Marszałek województwa wpisze do rejestru z urzędu przedsiębiorcę, który:

- uzyskał pozwolenie zintegrowane,
- uzyskał pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- uzyskał zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
- uzyskał decyzję zatwierdzającą program gospodarowania odpadami wydobywczymi

- lub zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,
- uzyskał koncesję na podziemne składowanie odpadów,
- uzyskał wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Kto jest zwolniony z rejestracji w BDO

Wpisowi do Rejestru BDO nie podlega:

- osoba fizyczna oraz jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą, która wykorzystuje odpady na potrzeby własne,
- podmiot mający ziemię, na której są stosowane komunalne osady ściekowe do: uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu, uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz,
- podmiot, który prowadzi nieprofesjonalną działalność w zakresie zbierania odpadów opakowaniowych i odpadów w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, takich jak np. leki i opakowania po nich,
- transportujący wytworzone przez siebie odpady,
- rolnik, będący wytwórcą odpadów, gospodarujący na obszarze poniżej 75 ha.

Sklepy i hurtownie

Sklepy i hurtownie, które nie oferują klientom toreb na zakupy wykonanych z tworzywa sztucznego lub oferują wyłącznie bardzo lekkie torby na zakupy nie podlegające opłacie recyklingowej (tzw. zrywki), są zwolnione z obowiązku uzyskania wpisu do Rejestru BDO w zakresie tych toreb. Jeśli sklep lub hurtownia wytwarza inne odpady, które są objęte obowiązkiem ewidencjonowania, to musi mieć wpis do BDO w zakresie tych odpadów.

Odpady komunalne

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub przedsiębiorcy, którzy w ramach prowadzonej działalności wytwarzają jedynie odpady o składzie i charakterze odpadów komunalnych i objęci są systemem odbioru odpadów komunalnych są zwolnione z obowiązku uzyskania wpisu do Rejestru BDO, w zakresie tych odpadów. Te zwolnienie może dotyczyć na przykład drobnych usług, działalności administracyjno-biurowej, kancelarii prawnych czy biur rachunkowych.

Pamiętaj, że:

odpady powstające w części socjalnej dla pracowników są traktowane jak odpady komunalne gospodarstw domowych i nie podlegają ewidencji odpadów powstające w ramach działalności biurowej lub innej drobnej działalności gospodarczej, o charakterze i składzie podobnym do powstających w gospodarstwach domowych, niezawierające odpadów niebezpiecznych, mogą być potraktowane, jako odpady komunalne (np. makulatura, opakowania, meble i inne odpady wielkogabarytowe) jako odpady komunalne można potraktować również zużyty sprzęt elektryczny lub elektroniczny niezawierający składników niebezpiecznych np. czajniki oraz zużyte tonery niezawierające składników niebezpiecznych.

Uwaga! Jeżeli w związku z prowadzoną działalnością pojawiają się odpady medyczne (które są odpadami niebezpiecznymi), firma musi znaleźć się w BDO.

Odpady budowlane i remontowe

Firmy, które podpiszą umowę na świadczenie usług w zakresie budowy, rozbiorczy, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw są zwolnione z obowiązku uzyskania wpisu do Rejestru BDO. W takim przypadku wytwórcą odpadów będzie podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

Numer rejestrowy BDO, – kto i gdzie musi go umieszczać

Wszystkim przedsiębiorcom zarejestrowanym w BDO właściwy marszałek województwa przydziela indywidualny numer rejestrowy.

Firmy, które wnoszą opłatę rejestrową i opłatę roczną muszą umieszczać ten numer na dokumentach związanych z działalnością w zakresie wprowadzanych opakowań, produktów i odpadów. Dotyczy to w szczególności: faktur VAT, paragonów fiskalnych, umów kupna-sprzedaży, sprawozdań, kart przekazania i ewidencji odpadów.

Obowiązek umieszczania numeru rejestrowego na dokumentach związanych z prowadzoną działalnością mają:

wprowadzający sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz autoryzowani przedstawiciele
wprowadzający baterie lub akumulatory
wprowadzający pojazdy
producent, importer i wewnątrzspółnotowy nabywca opakowań
wprowadzający na terytorium kraju produkty w opakowaniach
wprowadzający na terytorium kraju opony
wprowadzający na terytorium kraju oleje smarowe.

Nie trzeba umieszczać numeru rejestrowego na dokumentach:

- ✓ kadrowych i związanych z bieżącą obsługą administracyjną i funkcjonowaniem biura firmy przekazywanych do urzędu skarbowego
- ✓ pozostałych dokumentach, które nie są związane z działalnością objętą wpisem do Rejestru BDO.

Pamiętaj! Wytwórcy odpadów i przekazujący odpady - podmioty, które nie wnoszą opłaty rejestrowej - nie muszą umieszczać numeru rejestrowego na dokumentach związanych z prowadzoną działalnością w zakresie produktów i odpadów.

Elektroniczna ewidencja odpadów

Do prowadzenia ewidencji odpadów zobowiązany jest każdy posiadacz odpadów.

Od 1 stycznia 2021 roku ewidencja odpadów jest prowadzona przez konto w Systemie BDO

Sprawozdania elektroniczne

Przedsiębiorcy wytwarzający odpady lub wprowadzający na rynek produkty w opakowaniach muszą corocznie składać w Systemie BDO sprawozdania.